

Karen Vad Bruun

Karen begynder næsten i skole

Illustreret af Signe Kjær

★ ★
Alvilda
★

KAPITEL 1

hvor alting næsten er, som det plejer

Her er Karen.

Karen er lige fyldt seks år. Hendes ene fortand er begyndt at rokke, og hun bor i et lille gult hus sammen med sin mor og far og sin storebror, Sylvester, og deres kat. På den anden side af vejen bor P.

P er startet i skole. Karen går stadig i børnehave, men ikke så meget længere. Lige nu er hun den allerstørste i storegruppen, hvis man tæller i år. Hvis man tæller i centimeter, er både Julius og Oskar og Pil og nok også Anna-og-Nanna større. I hvert fald Nanna.

Både Esther og Julius fylder først seks år til efteråret, når de alle sammen er startet i skole, men det er helt normalt, siger de voksne. Og Julius og Esther kan næsten alle de samme ting som Karen. Og også nogle ting, som hun ikke kan. Esther er faktisk den, der tør gynges allerhøjest på gyngen, og hun gider næsten altid skubbe. Og så har hun allerede tabt tre tænder og har de rundeste øjne i verden.

Julius kan løbe hurtigst og råbe højest og hviske flest bandeord på kortest tid. Han har også engang talt til fem hundrede ude i boldburet, mens han ventede på at blive hentet. Karen selv kan også mange ting. Hun er god til bogstaver og til at sidde stille og til at bestemme. Og hun og Pil er virkelig gode til at ramme sæbeflaskerne på det store toilet med toiletruller, men det har de lovet ikke at gøre igen.

Karen og Esther og Julius og de andre fra storegruppen har gået i børnehaven i lang tid nu. De har styr på tingene. De ved, at man kun må løbe udenfor, men synge alle steder – bare ikke når de skal spise. De ved, at mandag og fredag er rugbrødsdage, og at onsdag er turdag. De kender det hele. De kan tage trappen til den store rutsjebane i tre trin. De har prøvet alle sandtingene, og de kan huske, hvorfor man ikke længere må klatre i klatretræet. Ingen er så vant til at gå i børnehaven, som de er. Men der er én ting, de ikke er vant til. En ting, de kun har prøvet en enkelt gang før. I dag er anden gang. For i dag er det torsdag, og når man er stor og snart skal gå ud af børnehaven, betyder torsdag SKOLEGRUPPE!

I Karens børnehave går man i skolegruppe ovenpå, hvor der normalt er krea og yoga og den slags. Men det er anderledes at komme herop om torsdagen. De voksne har gjort noget med bordene, så det ligner en rigtig skole. De skal sidde to og to sammen ved hvert bord og kigge op mod lærerne, som i dag er Voksen-Mikkel og Maria, der har taget skoleansigter på. Det er ikke, fordi de ser meget anderledes ud, men de er måske lidt mere alvorlige, end de plejer at være. Eller også er det bare, fordi de står op, mens Karen og alle de andre børn sidder ned.

– Jeg tror, vi skal have matematik i dag, hvisker Esther til Karen, da de har sat sig.

Hun runder hånden til en tragt for hviskelyden.

– For jeg så nogle af Mikkels papirer i morges.

Hendes ånde føles varm og fugtig mod Karens øre.

– Shhh, hvisker Karen, for hun er ret sikker på, at man ikke må hviske i timerne, og hun har ikke lyst til at blive lagt i lænker eller smidt uden for døren, eller hvad det nu er, man gør i en skole.

Men lærerne har ikke lagt mærke til noget, så hun hvisker alligevel tilbage, bare uden tragt:

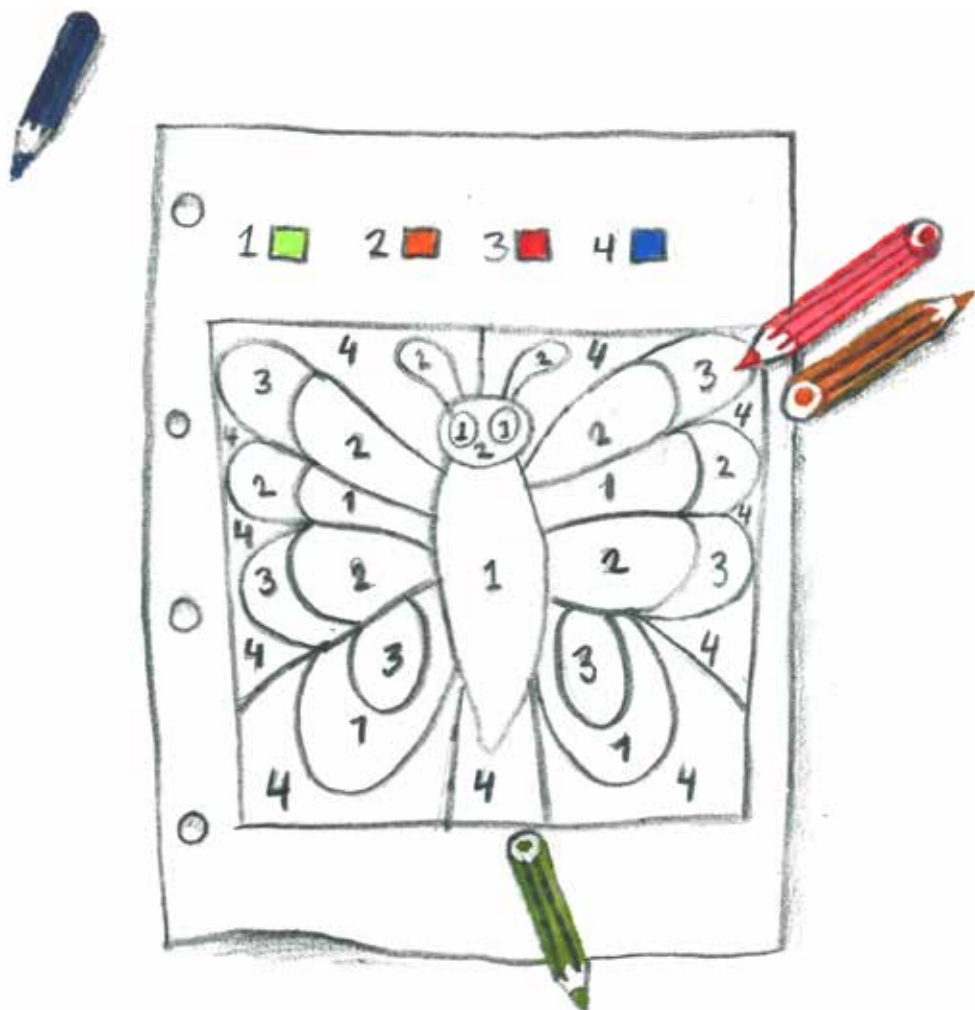
– Var det noget med tal?

For det ved Karen nemlig. Hun ved to ting om matematik: at det er noget med tal. Og at hendes storebror hader det.

Esther nikker og mimer et ja med munden og gør

det der med øjnene, så de bliver endnu større. Hun ser tilfreds ud. Hun kan godt lide at være den, der ved ting.

Nu ringer Maria med klokken for at vise, at timen er startet. Det er en sej klokke. Sådan en gammeldags blank én med et håndtag, som man bare bliver nødt til at tage fat i, når man går forbi. Den har en dejlig lyd. Mikkel går i gang med at dele papirer ud. Ét til hver. Det er en opgave, som ligner den, de lavede i

sidste uge, bare med tal. Der er 1 og 2 og 3 og 4. De skal farve en masse felter i forskellige farver, sådan at alle steder med 1-taller på, bliver farvet grønne, alle dem med 2-taller bliver orange osv. Det er meget sjovt, og det bliver også ret flot, hvis man gør sig umage. Og det gør de fleste vist. Til at starte med er der faktisk også ret stille, bortset fra en skrabelyd, som lyder virkelig meget som Julius' sutsko, der skraber mod en radiator.

Karen ved det, fordi hun har hørt den lyd ret mange gange før.

Der er ikke helt farver nok til alle, så hvert bord har kun én af hver farve, og så må de skiftes, siger Mikkel.

– Hvis nu jeg starter med den røde? siger Karen til Esther. – Så kan du starte med den grønne. Og så kan jeg tage den orange bagefter, og du kan tage den blå?

Hun tør godt tale nu, for det er der flere, der gør, og Lærer-Mikkel synes vist, det er okay – bare man ikke taler alt for højt og husker at række hånden op, hvis man skal spørge de voksne om noget.

Esther nikker. Eller det vil sige, først ser det ud, som om hun gerne vil sige noget, men hun åbner bare munden og lukker den igen. Og så nikker hun lidt mere.

– God plan, siger hun så.

– Yes, siger Karen. – Det synes jeg også.

Hvis man spørger Karen, er noget af det bedste ved skolegruppen, at de har fået en skolemappe. Mappen er i lyserødt pap, og foran har den en firkant, hvor man skal skrive sit navn så flot, man kan.

De må ikke tage den med hjem, men Karen har hele tiden lyst til at kigge på den mappe. Den står på en af de høje hylder ude i det lille køkken, og nogle gange går hun derud bare for at kigge til den. Der sker noget inden i hende, når hun ser den. Hun får sådan en stor og glad følelse indeni. Lidt ligesom når man glæder sig til noget, som man ikke helt kan komme i tanke om, hvad

er. Sådan får Karen det, også selvom hun godt ved, at mappen kun har ét eneste stykke papir indeni, nemlig det med papegøjen, som de lavede sidste torsdag.

Men mappen er mere end det. Den er også en nedtælling. For når de har været i skolegruppe ti gange, er de færdige med at gå i børnehave. Det har de voksne sagt.

Men lige nu ligger mappen her på hendes bord og venter på at få det næste papir i. Karen er blevet færdig med den orange blyant, og Esther er næsten færdig med den blå. Hun er meget grundig med de felter, hendes tunge stikker ud af mundvigen.

Nu kommer Maria forbi. Hun ser ned på deres opgaver og nikker.

– Men I arbejder jo supergodt, siger hun. Hun ligner mere sig selv nu, hun er ikke helt så skoleagtig, og hun smiler også til dem, men kun kort, for nu lyder der larm ovre fra Julius' bord. Det er en ret høj lyd, og den er ligesom rungende, som når man for eksempel slår en blyant mod en radiator.

– Sidste gang fik Julius lov til at løbe en tur rundt om huset, siger Karen.

Hun bliver nødt til at tale lidt højt nu. Det er, som om alting pludselig larmer.

– Ja, siger Esther. – Det er, fordi han har krudt i ... ja, altså bagi.

Esther bliver rød i kinderne, selvom hun ikke engang sagde "røv". De taler vist altid meget pænt hjemme hos hende. Maria nikker, men hun ser ikke længere på Karen og Esther. Hun ser på Julius, der har fundet ud af, at to blyanter larmer meget mere end én.

– Ja, det kan man vist godt kalde det, siger hun, før hun går over mod ham.

Hun siger det ikke surt. Maria bliver ikke så tit sur. Ikke sådan rigtigt i hvert fald. Men nogle gange kan man høre på hendes skridt, at hun er næsten-sur. Lige nu går hun ret almindeligt, og hun giver også Julius lov til at fise ned på

legepladsen, fem minutter før alle de andre skal have frikvarter.

Karen har helt ondt i armen af at farve, da Lærer-Mikkel endelig ringer med klokken.

– Ti minutters frikvarter, råber han.

Karen kommer hurtigt i flyverdragten og får huen, halsedissen, støvlerne og vanterne på. Men så går det galt. For hun kommer til at sige okay, da Esther spørger, om hun ikke vil vente på hende. Og det var en fejl. For Esther skal have termobukser på. Og ekstra varme strømper. Og en striktrøje med svære knapper. Og så en vinterjakke og hue og ørevarmere og vanter og støvler med snører. Og Esther kan nogle gange godt komme til at glemme, hvad det er, hun er i gang med. Karen får det virkelig varmt, mens hun står og venter. Hun rækker med sin løse fortand. Hun sveder. Men det er først, efter hun tre gange har sagt "Kom nu, din snegl!", at Esther smækker ørevarmerne på, og de endelig kan løbe ned ad trappen og ud på legepladsen. Der er koldt udenfor, sådan damp ud af munden-koldt, og Karen står et øjeblik og ser sig omkring. Hun prøver at beslutte sig for, hvad de skal lave. Esther siger ikke noget. Hun venter bare, til Karen har lagt en plan. Men så langt når de slet ikke i dag.

– Så skal vi ind, råber Mikkelt nemlig nu.

Han ringer med klokken. Det er den samme lyd som før. Det er det samme sprøde dingeling, men Karen får ikke den samme gode følelse i kroppen, da hun hører det. Lyden er ikke så dejlig nu, mere irriterende.

KAPITEL 2

som handler om et brev og en tand og ting, der kan gemme sig bag en radiator

Fra nu af er der skolegruppe hver torsdag, også selvom det bliver februar og snevejr, og man faktisk meget hellere ville være udenfor. Og hver torsdag kommer der et nyt papir i mappen. Det føles mere almindeligt nu, men Karen stryger stadig hånden hen over mappen, når hun ser den, og de ved det alle sammen godt. Det er ikke noget, de taler meget om, men både Karen og Esther og Julius og Pil og alle de andre børn i storegruppen ved godt, at der er noget, der er ved at slutte.

Den torsdag, da Karen får sit fjerde papir i mappen, får hun også noget andet. Men hun får det ikke i børnehaven – det sker først, da hun kommer hjem.

– Vil du ikke lige kigge i postkassen? siger far.

Det vil Karen gerne, selvom der aldrig nogensinde

er noget til hende, medmindre farmor og farfar er på ferie. Eller okay, nogle gange sender mormor også et postkort, men det føles stadig som aldrig. Så Karen har ikke de store forhåbninger, da hun åbner postkassen. Der ligger et brev, men det ligner et af dem, mor og far hele tiden får. En hvid kuvert med noget sort skrift på. Hun tager brevet med ind til far, for hun kan jo ikke læse det, selvom hun har øvet sig meget på de bogstaver.

Da hun vender kuverten om, kan hun se, at det ikke bare er et almindeligt kedeligt brev. Der er tegninger på. Der er børn, der smiler og holder hinanden i hånden. Bogstaverne ser heller ikke så kedelige ud nu. Hun kan endda genkende de fleste.

– Står der Karen her? spørger hun, da hun når ind til far.

Hun er forpustet efter løbeturen.

– Det gør der sørme! siger far. – Hvem kan det være, der skriver til dig?

Karen ved det ikke. Hun har vist aldrig prøvet at få andet end postkort. Nogle gange kommer de i konvolutter, men hun har aldrig fået et brev som det her. Det er en hel side langt og foldet flere gange for at kunne være i den lille hvide konvolut.

– Til Karen, læser far.

– Må jeg se? siger Karen.

Der står hendes navn igen. Den er god nok. Der er både et K og et A og så videre, og det er skrevet med store flotte tuschbogstaver.

– Skal jeg læse videre?

– Ja, nikker Karen. – Læs nu!

Far rømmer sig og fortsætter:

– Vi glæder os meget til, at du snart skal begynde i SFO her hos os i Brombærhuset. Vi vil gerne invitere dig og din familie til en hyggelig besøgsdag her i fritidsordningen, så I kan se huset, og vi kan lære hinanden at kende.

Der kommer mere, og far læser også noget med kærlige hilsner fra en masse navne, men der er ikke rigtig plads til mere i Karens hoved lige nu. Det dér "snart" og "SFO" og "Brombærhuset" fylder ret godt op.

De taler om det i børnehaven næste dag. Karen og Julius og Esther sidder ved et af bordene inde på den store stue. Anna-og-Nanna er der også. Det er legetøjsdag, og Karen er i gang med at tegne et sværd til sin abebamse.

– Jeg fik et brev i går, siger hun.

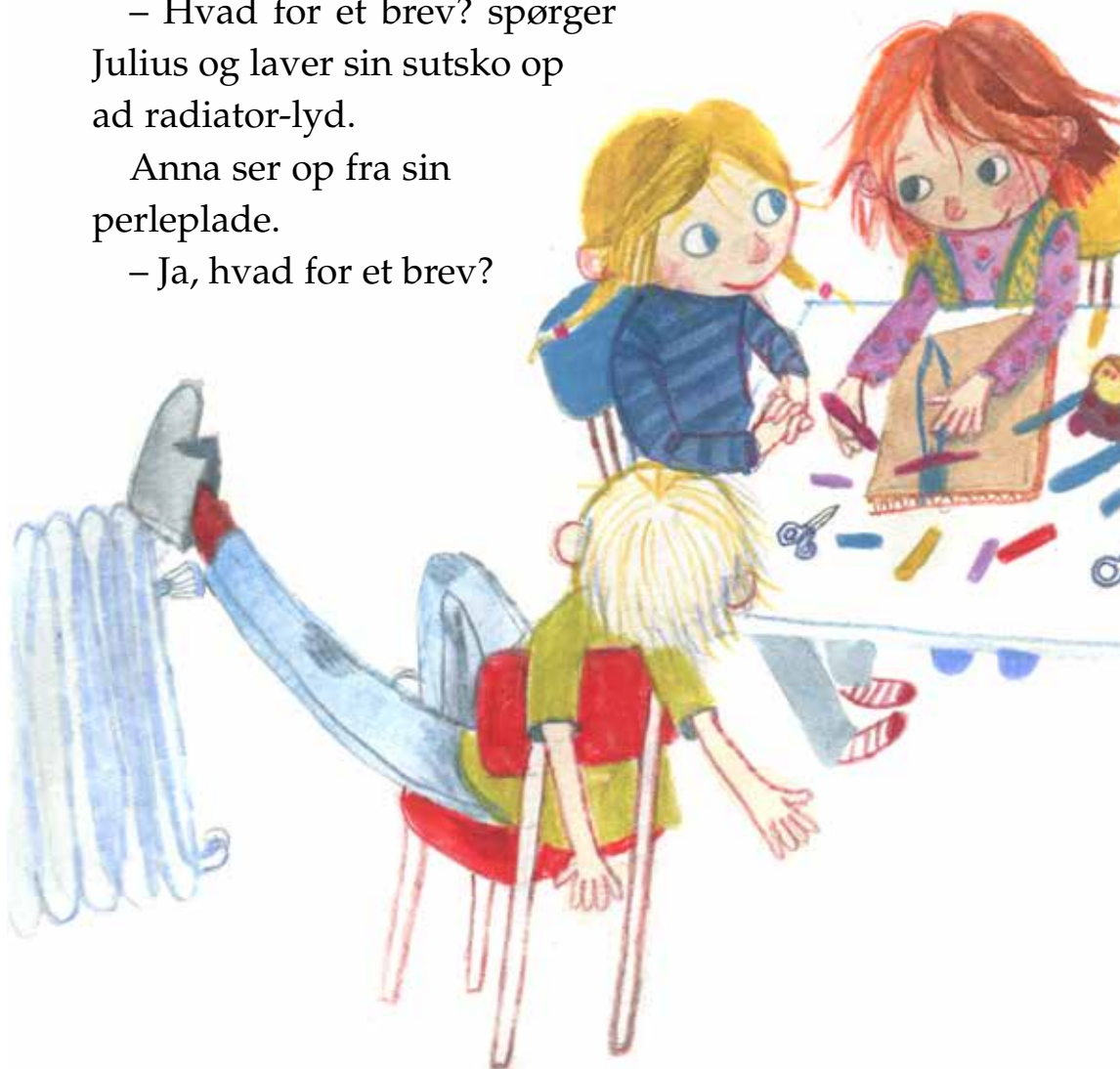
– Det gjorde jeg også, siger Esther glad.

– Også mig, siger Nanna, der har fulgt med ovre fra den anden ende af bordet.

– Hvad for et brev? spørger Julius og laver sin sutsko op ad radiator-lyd.

Anna ser op fra sin perleplade.

– Ja, hvad for et brev?

- Et skolebrev, siger Esther.
- Sejt, siger Julius. - Måske er der også et i min postkasse.

Karen nikker. Det er der nok. De ved allerede, at de skal i samme SFO. Ikke alle i storegruppen, men mange af dem. Anna kommer ikke med, fordi hun snart skal flytte. Så nu bliver det bare Nanna i stedet for Anna-og-Nanna. Karen kan nærmest ikke huske, hvordan de to ser ud uden hinanden.

De taler lidt om SFO. Karen kender jo godt Brombærhuset. Hun har været med til at hente Sylvester derovre masser af gange. Mindst en gang om ugen. Og flere af de andre har også større søskende. Men der er faktisk ingen af dem, der ved, hvordan det bliver at starte i mini-SFO. Ikke engang Sylvester eller Esthers storesøster. For i år skal de store børnehavebørn starte i Brombærhuset allerede den første mandag i maj. Så kan alle de nye børn lære hinanden at kende, inden skolen begynder. Før skulle man blive i børnehaven indtil sommerferien. Sådan var det for P og Solvej og dem, men sådan er det ikke længere. Det var det, der skete med det brev i går. Det fik lige den første mandag i maj til at rykke meget tættere på.

– Men hvad laver man i en SFO?

Det er Julius, der spørger. Han har kun en lille søster, der er baby, så hende kan han ikke spørge.

– De tager i hvert fald på ture, siger Nanna.

– Det gør vi da også, siger Julius og giver sutskoen en ekstra lang tur hen over radiatoren.

– Og laver ting i træ, siger Karen og tænker på den dukkeseng, Sylvester gav hende sidste år.

Esthers storesøster har engang lavet en fin gammel kop om til et stearinlys. Og flettet en fingerstrik, der kunne gå hele vejen rundt om et hus. Og Anna har en fætter, der har været i biografen med sin SFO.

– Sejt, siger Julius og ser ret tilfreds ud, men det er kun et øjeblik.

– Oh, shit! siger han nemlig lige bagefter, da hans sutsko forsvinder ned bag radiatoren.

Og den sutsko forsvinder ikke bare et lillebitte stykke ned, så man lige kan fiske den op igen. Nej, den forsvinder lige præcis så langt ned, at man ikke kan nå den med en barnearm. Og da Esther lidt efter har hentet Maria, finder de ud af, at en voksenarm til gengæld er alt for stor til overhovedet at komme derned.

De prøver ret mange ting for at få sutskoen ud. Kosten duer ikke. Heller ikke den anden sutsko eller Anna-og-Nannas hårbøjle. Nu skal de redde endnu flere ting. Men Maria bremser hurtigt Julius' forslag om at prøve at skylle det hele ud med en vandslange. Det er først, da Karen finder nogle langbenede Barbier frem, at Julius overhovedet kan ramme noget dernede.

– Der kommer noget, råber Esther, som sidder nede på gulvet og holder øje.

Og det gør der også. De kan alle sammen høre det. Det triller ligesom ned forbi rillerne og laver en god lyd. Der kommer noget, men det er hverken Julius' ene eller anden sutsko eller Anna-og-Nannas hårbøjle.

– Hvad er det? råber Julius.

– Det er en legomand, råber Esther tilbage. – Med kasket på.

Julius prøver igen med Barbie-benene, og nu er der hul igennem. De kan alle sammen høre, når en ting rutsjer ned, og Esther står klar til at tage imod.

– En knækket perleplade, råber hun.

og

– En puslespilsbrik!

Der er også et Pokemonkort og en klump model-lervoks, som på en måde ligner en meget stor bussemænd, og så det der seletøj til Barbiehesten, som altid har været væk. Der er en glimmerelastik, som både Esther og Anna mener, de har manglet længe. Og til allersidst er der også to meget støvede sutsko og en hårbøjle.

De er næsten hele storegruppen nu. De står alle sammen og kigger på bunken, de har samlet på bordet. Der er noget lidt særligt over at tænke på, hvor længe de ting mon har ligget bag radiatoren.

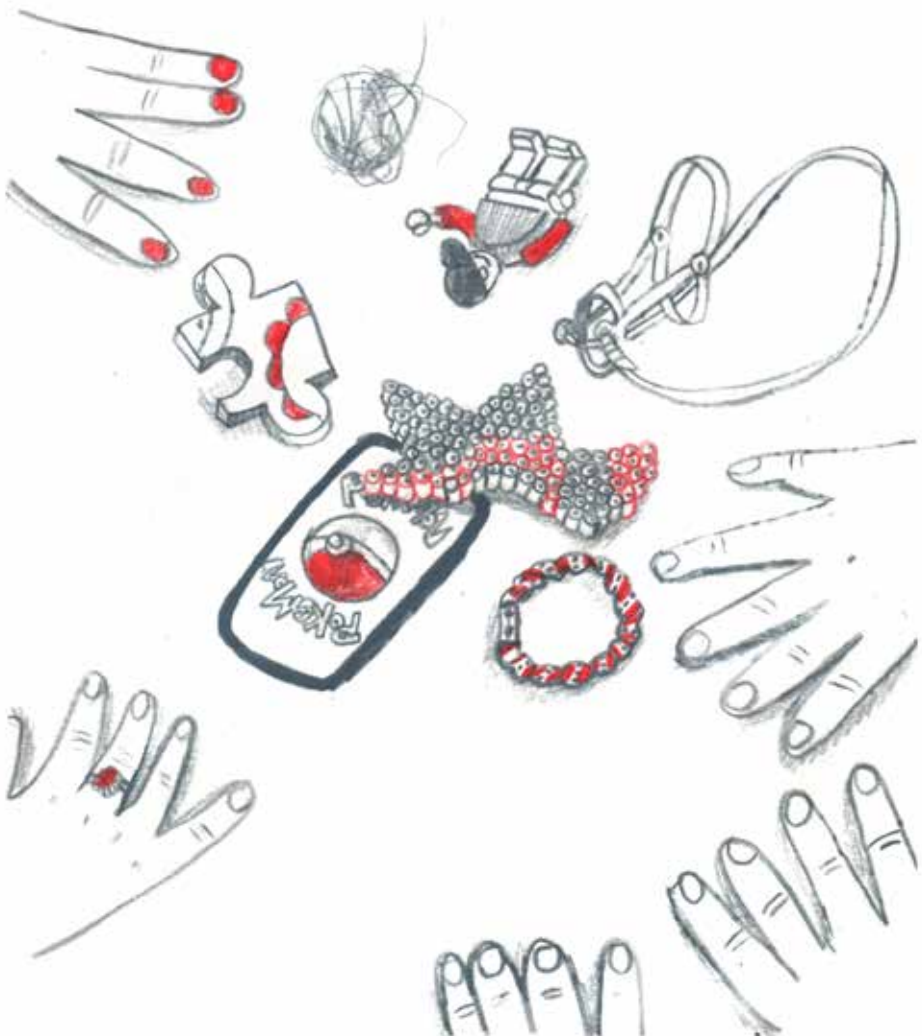
Og på, hvad det er for et barn, der har tabt dem eller gemt dem dernede.

– Måske er det Sylvester, siger Karen. – Han gik her for tre år siden.

Esther nikker med store øjne. Man kan næsten se, at hun tænker på sin egen søster.

– Min største fætter gik her for ti år siden, siger Anna-uden-Nanna, som er ude at tisse. – Han er næsten voksen nu.

– Eller måske er det endnu længere tid siden, siger

Julius med højtidelig stemme. – Måske det var det allerførste barn i børnehaven.

De er stille lidt ved den tanke. Oskar siger, at det første barn måske startede i børnehaven, dengang vi alle sammen var aber. Karen mener ikke, at det er helt så længe siden, men børnehaven ér gammel. Det ved de. For ude i garderoben hænger der et billede fra dengang, alting var uden farver, og en dronning kom forbi. Og et øjeblik synes Karen, at det er, som om alle de børn, der nogensinde har gået i børnehaven, står lige dér i rummet med dem.

Den eftermiddag er Karen i Brombærhuset. Hun og mor skal hente Sylvester. Hun har jo været her mange gange før, men det er alligevel anderledes.

– Tak for brevet, siger mor til hende, der hedder Dorthe.

Hendes hår er langt og krøllet. Karen kender ingen med så stort hår. Det gør ligesom hele Dorthe meget større. Og hun smiler og klemmer Karens skulder og siger:

– Ja, vi glæder os til, at du snart kommer herover til os.

Og det gør Karen jo også på en måde. Hun nikker også til Dorthe, men hun kommer alligevel automatisk til at gå lidt tættere på mor, og så tættere, og så gemme hovedet lidt i hendes jakke. Hun lader tungen glide over fortanden, der nu er så løs, at det faktisk føles, som om den kun hænger i en lille tråd. Hun kan slet ikke lade være med at vippe med den.

– Vi glæder os også, siger mor til Dorthe, og inde fra jakken kan Karen næsten høre, at de smiler til hinanden. Det er okay. Nogle gange er det helt okay at have en mor, der kan sige tingene for én.

Mor går ud for at finde Sylvester, som måske-måske ikke er ude at spille fodbold. Karen bliver inde. Hun laver ikke noget særligt. Går bare lidt rundt og kigger på tingene. Ser ind i værkstederne. Det er ikke, fordi de har ændret sig, siden hun var her i sidste uge, men det har de alligevel. Eller *noget* har ændret sig. Hun lægger mærke til knagerne, hvor man hænger sit tøj. Hun siger hej til Solvej, som løber forbi med en veninde med et sjippetov i hånden. Hun ser over skulderen på tre børn, der gnasker æblebåde og spiller et spil, hun ikke kender. Og hun står længe og kigger på alle selvportrætterne, der hænger ude på gangen. Hun kan kende P på P'et og også på måden at tegne næser.

En gang imellem er der nogen, der løber forbi hende. En stor dreng med en bold bumper ned ad

trappen og er lige ved at vælte hende. Tre piger med armene om hinanden maser sig fnisende forbi. De kommer til at skubbe lidt til Karen. Men Karen bliver stående. Hun må gerne være her. Og hun vil gerne være her lidt endnu.

Men pludselig er der *helt* sikkert noget, der er anderledes. Og det er ikke i Brombærhuset. Det er hos Karen. Der er noget i hendes mund, der føles anderledes. Noget, der ikke er, hvor det plejer at være, og der er blødt og tomt der, hvor det sad. Hun spytter ud i sin hånd, og der ligger den. Tandens lille ud, som den ligger der. Meget mindre, end den føltes i munden. Den er skarp, og der er også lidt blod, og man skulle måske tro, at Karen ville blive forskrækket, men det gør hun ikke. Hun går hen til døren og ser lidt efter mor, men legepladsen er stor, og der er langt hen til boldbanen. Karen bliver stående et lille øjeblik længere og mærker på den tomme plads med tungen, og så går hun ind for at finde Dorte.

